

Palác šlechtičen zve k návštěvě nových expozic

V Brně 21. 4. 2022

Po necelých pěti letech se veřejnosti znovu otevírá Palác šlechtičen Moravského zemského muzea. Rekonstrukce za téměř 117 mil. Kč spočívala zejména ve vybudování nových stálých expozic Loutkářské umění a Tradiční kultura na Moravě v zrcadle času. Vůbec poprvé byla zrestaurována i barokní kaple Očišťování Panny Marie.

Dotace na rekonstrukci byla přiznána v roce 2017, s vlastní stavbou se začalo v červnu 2020. Stavba bylo dokončena po necelých dvou letech k 28. únoru 2022. Z celkové částky téměř 117 mil. Kč tvořila evropská dotace 85 mil. Kč, zbývající část pak financoval zřizovatel MZM, tj. Ministerstvo kultury.

Součástí investice jsou vedle stálých expozic rovněž mobilní aplikace, digitalizace, restaurování, výroba replik a info point. Byla řešena elektroinstalace, sanace zdiva, vzduchotechnika či zabezpečení.

Velmi úspěšné byly restaurátorské práce barokní kaple Očišťování Panny Marie. Jedná se o freskovou výmalbu z roku 1756 od Josefa Sterna, restaurován byl také oltář včetně oltářní sochy Černé madony. Tato, zhruba 110 cm vysoká dřevěná socha Madony s Ježíškem, pochází z druhé poloviny 17. století. „Výzkum, který spočíval i ve vyšetření počítačovým tomografem ve FN u sv. Anny v Brně, odhalil, že v jejím jádru se nachází korpus mnohem starší, pozdně středověké sochy, pravděpodobně z konce 15. století“, upřesňuje generální ředitel MZM Jiří Mitáček.

Loutkářské umění

Stálá expozice Loutkářské umění je završením výzkumu českého tradičního loutkářství v Oddělení dějin divadla s důrazem na exponáty a jevy moravské provenience. Představuje hlavní prvky charakterizující české loutkové divadlo, jak se konsolidovaly v 19. století, přetvářely se v 1. polovině 20. století a vyústily v uměleckou přeměnu tvarosloví loutek a scénování pulzující mezi tradicí a avantgardou. V prvním úseku nabízí loutky a další exponáty z éry kočovného marionetového divadla, ve druhém pak loutky, divadla a jiné z tzv. amatérské etapy českého loutkářství první poloviny 20. století. „Nejstarší a nejvzácnější loutky ve sbírce Moravského zemského muzea pocházejí z mirotické dílny řezbáře Mikoláše Sychrovského asi z poloviny 19. století. Dochovaly se spolu s exkluzivním divadlem v kolekci loutkáře Františka Pflagra, dále v souborech rodin Doležalů a Kopeckých. K ojedinělým náleží také dvě generace marionet z inventáře divadel rodiny Flachsů“, vysvětluje Jaroslav Blecha, autor expozice.

K unikátním exponátům z mladšího období patří bezpochyby první průmyslově vyráběné loutky tzv. alšovky z roku 1912 nebo pozdější kolekce větších postav komických moravských typů (stréčka Matěje Křópala) od Ondřeje Sekory, které navrhl pro loutkové divadlo Radost Valentina Šindlera. „Expozice nabízí jak typické loutky, dekorace, divadla a jiné dokumenty způsobem, který evokuje jejich divadelní funkci a historický kontext jako sociální původ, společenské postavení a zázemí tvůrců, prostředí a atmosféru produkcí, konvence scénování, příznačný repertoár, stejně tak jako

loutky, které mnohdy neaspírují na divadelní funkci, ale jedná se o čistě výtvarné artefakty“, dodává Blecha.

Tradiční kultura na Moravě v zrcadle času

Stálá expozice tradiční hmotné a duchovní kultury vychází ze specifických projevů tradiční kultury na Moravě se zaměřením na všední i sváteční život venkovských vrstev, pronikání prvků městské kultury, zánik tradice a na její další existenci v rovině folklorismu. Mezi nejcennější vystavené předměty patří reprezentativní sbírka novokřtěneckých fajáns, lidového umění, podmaleb na skle, textilií, krojů, zvykoslovných předmětů, hraček, malovaného nábytku a dalších předmětů každodenní potřeby. Mezi exponáty zaujme i pluh, kterým oral v roce 1769 císař Josef II. „Návštěvníkovi je tradiční kultura představena originální formou symbolického prolínání cyklu lidského života od narození, přes svatbu, po dospělost s cykly přírodními. Cílem tohoto pojetí je vyprávět příběhy ze života venkovské komunity, příběhy všedních i svátečních dnů a inspirovat k hledání vlastních kořenů a identity,“ přibližuje Hana Dvořáková, autorka expozice.

Tiskový a PR servis MZM:

RNDr. Barbora Onderková, bonderkova@mzm.cz, tel. +420 602 812 682

PhDr. Hana Dvořáková, hdvorakova@mzm.cz, tel. +420 775 265 900

PhDr. Jaroslav Blecha, jblecha@mzm.cz, tel. +420 721 117 413